

- 1 Den *internationella* studien **Pirls** visar att svenska tioåringar har blivit sämre i ett viktigt ämne i skolan. Vad har eleverna blivit sämre på?
SVAR: 1) multiplikationstabellen   X) läsning   2) geometri
-
- 2 Den grova brottsligheten går allt längre ner i åldrarna. Nu förbereder man en sänkning av straffmyndighetsåldern. Vid vilken ålder kan det i framtiden bli möjligt att dömas till straff?
SVAR: 1) från 18-års åldern   X) från 16-års åldern   2) från 12-års åldern
-
- 3 Regeringen vill hitta olika sätt att öka Sveriges tillgång till el. Vilket är det senaste tillskottet i Halland?
SVAR: 1) två stora vindkraftsparker till havs   X) solpaneler på alla hus   2) många små vattenkraftverk
-
- 4 G7-möte i Japan. Ledare från världens sju mäktigaste demokratier har träffats i Japan. Mötet handlade om kärnvapen i världen och Rysslands anfall mot Ukraina. På mötet träffades ledare från Frankrike, Japan, Kanada, Italien, Storbritannien, Tyskland och USA samt EU. Var i Japan hölls mötet?
SVAR: 1) i Manilla   X) i Hiroshima   2) i Tokyo
-
- 5 Minst 13 personer har dött efter kraftiga regn och översvämningar i de norra delarna av landet. Över 36 000 människor har nu evakuerats från sina hem. I veckan föll lika mycket regn som normalt kommer under ett halvår, och översvämningarna har beskrivits som de värsta på över ett århundrade. Vilket land?
SVAR: 1) Italien   X) Saudiarabien   2) Albanien
-
- 6 SMHI har utökat de röda varningarna för höga flöden och översvämningar längs den här älven. Vattennivåerna är mycket höga ända till Haparanda vid älvens mynning i Bottenviken. Vårfloden beror på snösmältningen i kombination med kraftigt regn tidigare i veckan. Vilken älv?
SVAR: 1) Ångermanälven   X) Dalälven   2) Torne älv
-
- 7 I veckan hittades ett dött däggdjur som flutit i land vid Hunnebostrand på västkusten. *Vi har en flock med den här sortens djur som rör sig längs den svenska västkusten*, säger en marinbiolog på Göteborgs naturhistoriska museum. Djuret är sju meter långt och har troligen dött av svält. Vilket däggdjur?
SVAR: 1) späckhuggare   X) delfin   2) blåval
-
- 8 **Veckans Nyheter gratulerar Borrby skola** som vann riksfinalen av *Vi i femman* som sändes den 18 maj i SVT och i P4. Finalstriden stod mellan Borrby skola, Malmaskolan från Uppsala och Tillbergaskolan från Västerås. Var ligger Borrby skola?
SVAR: 1) i Sigtuna   X) i Smedjebacken   2) i Simrishamn

- 1 Sjunkande elpriser, stark arbetsmarknad och mindre störningar i transporter gör att EU-kommissionen skriver upp sin prognos över EU:s ekonomi. Sverige sticker dock ut i negativ bemärkelse – i år spås svensk ekonomi backa -0,5 %, vilket är **sämst i hela EU**. Vad har höga låneräntor och hög inflation lett till i Sverige?
SVAR: 1) minskad aktieutdelning X) minskad privat konsumtion 2) ökat byggande
-
- 2 Den grova brottsligheten går allt längre ner i åldrarna. Nu förbereder regeringen en sänkning av **straffmyndighetsåldern** till mellan 12 till 15 år. *Vi har en ordning som är utformad för en helt annan verklighet än den vi ser i dag*, säger justitieministern. När 13-14-åringar stoppas med sprängmedel och automatkarbiner kan inte polisen agera som när det handlar om äldre kriminella. Vad heter justitieministern?
SVAR: 1) Gunnar Strömmer X) Thomas Bodström 2) Beatrice Ask
-
- 3 Regeringen byter ut den här myndighetens generaldirektör. *Regeringen har en helt annan syn på vad som kommer att hända med kärnkraften*, än den nuvarande generaldirektören. Myndigheten har bland annat i uppdrag att hantera ansökningar för nya kärnkraftsreaktorer. Vilken myndighet?
SVAR: 1) Finansinspektionen X) Havs- och vattenmyndigheten 2) Strålsäkerhetsmyndigheten
-
- 4 I Turkiet väntar en ny valomgång 28 maj eftersom ingen av kandidaterna fick majoritet i första omgången. *Så länge Sverige fortsätter tillåta sidogrenar till terrororganisationer i Turkiet att gå fritt i Sverige, på Stockholms gator, så kan vi inte se positivt på Sveriges medlemskap i Nato*, säger nuvarande president Erdogan. Svenska regeringen hoppas att vara fullvärdig medlem i Nato vid Nato:s toppmöte den 11-12 juli. Var sker mötet?
SVAR: 1) i Stockholm X) i Bern i Schweiz 2) i Vilnius i Litauen
-
- 5 Läsförmågan bland svenska fjärdeklassare har försämrats, enligt den internationella studien **Pirls**. 19 procent av alla fjärdeklassare klarar inte av att läsa på en acceptabel nivå. Här finns en klar överrepresentation av elever som inte har svenska som modersmål och som går i skolor i områden med svag socioekonomi. Svensk skola följer inte skollagen. Svensk skola har ett **kompensatoriskt uppdrag**. Vad innebär ett kompensatoriskt uppdrag?
SVAR: 1) alla skolor ska få lika mycket pengar X) alla elever ska ges samma möjligheter oavsett bakgrund 2) alla blir godkända i alla ämnen
-
- 6 **G7-möte i Japan**. Ledare från **världens sju mäktigaste demokratier** träffas i japanska Hiroshima och på agendan står invasionskriget i Ukraina och omvärldens sanktioner mot Ryssland. På G7-mötet träffas ledare från Frankrike, Japan, Kanada, Italien, Storbritannien, Tyskland och USA samt representanter från Europeiska Unionen. Vilken ytterligare ledare närvarade vid mötet?
SVAR: 1) Sergej Lavrov X) Xi Jinping 2) Volodymyr Zelenskyj
-
- 7 Regeringen vill att två nya vindkraftsparker ska byggas till havs utanför Halland. Det handlar om OX2 som får tillstånd att bygga den havsbaserade parken Galene på 21 vindkraftverk utanför Varberg samt Vattenfall som får bygga Kattegatt Syd bestående av 80 vindkraftverk utanför Falkenberg. Tillsammans ger de ett eltillskott som motsvarar ett normalstort kärnkraftverk. Vem *kan* hindra byggandet vindkraftparken?
SVAR: 1) Hallands Nyheter X) försvaret 2) Strålsäkerhetsmyndigheten
-
- 8 **Rättsfall**. Författaren av en lång rad kriminalromaner har frias från brott. Han stod åtalad för grovt skattebrott. Han har erkänt att han fört över 15 miljoner från bolag på Malta. Författaren slipper straff. Varför slipper författaren straff?
SVAR: 1) brottet är preskriberat X) brottet har skett utomlands 2) handlingen har skett utan uppsåt
-
- 9 I veckan hittades ett dött däggdjur som flutit i land vid Hunnebostrand på västkusten. *Vi har en flock med den här sortens djur som rör sig längs den svenska västkusten*, säger en marinbiolog på Göteborgs naturhistoriska museum. Djuret är sju meter långt och har troligen dött av svält. Det är den preliminära slutsatsen av obduktionen. Vilket däggdjur?
SVAR: 1) blåval X) späckhuggare 2) delfin
-
- 10 Fälten i södra Sverige lyser ofta gula i maj, men inte nu. Vädret har ställt till det och skörden har slagit fel. **En fjärdedel** av denna odlade gröda uppges ha fått grävas upp. Vilken gröda?
SVAR: 1) raps X) potatis 2) brysselkål

Den 17 maj är Norges nationaldag.

Norge är en parlamentarisk och demokratisk monarki. Grundloven (grundlagen), blev antagen i Eidsvoll 17 maj 1814 och är Europas äldsta nu gällande skrivna författning. Grundlagen beskrev en konstitutionell regering, som skulle dela makten mellan kung (verkställande), storting (lagstiftande) och domstolar (rättskipande).

Den 5 juni är Danmarks Grundlags- och nationaldag.

En grundlagsstiftande nationalförsamling utarbetade en ny författning. Fredrik VII (1848–63) skrev under den 5 juni 1849 (junigrundlagen). Enligt denna skulle landet ha en riksdag bestående av två kamrar: Landstinget och Folketinget. Båda skulle väljas med allmän rösträtt för män. För att kunna bli vald till Landstinget måste man ha hög inkomst eller förmögenhet. Författningen byggde liksom de samtida norska och svenska på maktodelningsprincipen. Kung och riksdag delade lagstiftningsmakten medan domstolarna var oberoende.

Den 6 juni är Sveriges nationaldag.

Den 6 juni 1523 kröntes Gustav Vasa till Sveriges konung. Den 6 juni 1809 antogs en ny regeringsform. Efter en statskupp i mars 1809 inkallades en riksdag som beslöt att utesluta Gustav IV Adolf och hans arvingar från tronföljden. I stället valdes hans farbror, hertig Karl, till kung under namnet Karl XIII (1809–18), dock först sedan hertigen godkänt en av ständerna (dåvarande riksdagen) beslutad regeringsform. 1809 års regeringsform: den verkställande makten anförtroddes åt kungen, som skulle vara skyldig att lyssna till inför riksdagen ansvariga statsråd. Lagstiftningsmakten delades lika mellan kung och riksdag. Beskattningsmakten förbehölls ständerna, som också kontrollerade Riksbanken. Den dömande makten skulle utövas av oavsättliga domare.

Den 17 juni är Islands nationaldag.

Islands nationaldag, 17 juni, infaller på Jón Sigurðssons födelsedag. Jón Sigurðsson var politiker och språkvetare. Han kämpade i den nationella rörelsen på 1800-talet. Från 1845 var han ledamot av alltinget, det isländska parlamentet, och agiterade för ökat självstyre. När alltinget krävde ökat självstyre nekades detta av den danska regeringen och riksdagen, som i stället med lag 1871 fastslog att Island var en del av det danska riket. Alltinget fick 1904 lagstiftande makt, och en parlamentariskt ansvarig minister ersatte landshövdingen. Allmän rösträtt för män och kvinnor infördes 1915. Under första världskriget minskade de ekonomiska förbindelserna med Danmark. Island blev 1918 ett självständigt rike med bara kung och utrikestjänst gemensamma med Danmark. Politiskt innebar andra världskriget ett totalt brott med Danmark.

Den 6 december är Finlands självständighetsdag.

Den ryska revolutionen 1917 innebar stora förändringar för Finland. Den finska Lantdagen förklarade att den hade den högsta makten i landet. Endast utrikespolitiken och försvaret skulle skötas av den ryska regeringen. Den ryska regeringen svarade med att upplösa lantdagen. Lantdagen förklarade Finland självständigt från Ryssland den 6 december 1917.

Under vårterminen 2023 utkommer Veckans Nyheter under följande veckor: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 och 23.

Effektivaste sättet att få kontakt med oss på Karin Förlag är via e-post: redaktionen@karinforlag.se

Uppstår det problem med e-posten glöm inte att ni har fått användarnamn och lösenord för inloggning på vår webbsida. På webbsidan finns alltid det aktuella numret av Veckans Nyheter.

Rätt svar till A.

1. läsning (x).

2. från 12-års åldern (2). Se B2.

3. två stora vindkraftsparker till havs (1)

4. i Hiroshima (x)

5. Italien (1)

6. Torne älv (2). SMHI har utökat de röda varningarna längs Torne älv. Hus har översvämmats och flera vägsträckor ligger under vatten säger räddningschefen Juha Pasma. Röd varning för höga flöden och översvämning gäller nu längre nedströms älven och omfattar även Övertorneå – och från och med söndag hela sträckan ned till Haparanda. Läget är fortsatt allvarligt, säger Hugo Rudebeck, vakthavande hydrolog vid SMHI. Flera vägsträckor ligger under vatten och många hus- och stugägare har drabbats av översvämningar, rapporterar P4 Norrbotten i Sveriges Radio. Vårfloden beskrivs som den värsta på årtionden och beror på snösmältningen i kombination med kraftigt regn tidigare i veckan. Senast det var så här höga flöden var 1968, säger Pasma.

Gul varning: Vädret kan få konsekvenser för samhället och innebära vissa risker för allmänheten. Störningar i en del samhällsfunktioner väntas.

Orange varning: Kan innebära allvarliga konsekvenser för samhället, fara för allmänheten och allvarliga skador på egendom och miljö. Störningar i samhällsfunktioner väntas.

Röd varning: Mycket allvarliga konsekvenser för samhället och stor fara för allmänheten. Omfattande störningar i samhällsfunktioner väntas.

7. späckhuggare (1)

8. i Simrishamn (2)

Rätt svar till B.

1. minskad privat konsumtion (x)

2. Gunnar Strömmer (1). En betydande del av Tidöavtalet upptas av förslag som sammanfattningsvis kommer att innebära den mest repressiva omläggningen av svensk kriminalpolitik i modern tid. Nyckelorden är hårdare tag, inte minst mot den organiserade brottsligheten. Vår rättsordning måste anpassa sig till den här verkligheten. "Unga personer som begår riktigt grova brott måste kunna mötas med en annan kraft än vad vi gör i dag", säger Gunnar Strömmer. Justitieministern hänvisar till att socialtjänsten ska få möjlighet att sätta in öppna insatser mot barn från 12 års ålder, även om det sker mot föräldrarnas vilja. I dag är det 15-årsgräns som gäller även för socialtjänsten. Straffrabatten för unga under 18 år ska ses över, ungdomsfängelser ska byggas och föräldraansvaret utvidgas. Gunnar Strömmer pekar på att en 17-årig mördare får ett betydligt kortare straff jämfört med den som hunnit fylla 18. Unga personer som begår riktigt grova brott måste kunna mötas med en annan kraft än vad vi gör i dag. Det är otroligt viktigt att även brott som bedöms som ringa får en tydlig konsekvens, inte minst för unga människor. Om man väl har begått sina första brott är det mycket enklare att glida över i grövre brottslighet. Så skärpningar på det här området är helt centralt som preventiv åtgärd i den långsiktiga kampen mot den grova organiserade brottsligheten. Att föräldrar ska kunna bli ansvariga för sina barns kriminalitet ser han också som en naturlig utveckling. I Tidöavtalet talas om att föräldrar ska kunna påverkas av ekonomiska eller sociala konsekvenser om barnen begår brott. Sedan regeringen tillträdde i oktober har gängvåldet fortsatt att plåga Sverige. Dödsskjutningarna har visserligen minskat något, men det sker från en rekordhög nivå och det är för tidigt att slå fast om det är en bestående trend. Samtidigt har det genomförts en rad hänsynslösa sprängningar som drabbat betydligt fler än det tilltänkta offret. Utgångspunkten är det mörkaste året någonsin. Strömmer tycker att man måste ta in siffrorna: **62 dödliga skjutningar i Sverige, jämfört med fyra i Norge, fyra i Danmark och två i Finland. Det är en exceptionell situation.** Enligt Gunnar Strömmer blir en av polisens huvuduppgifter de kommande åren att stärka det lokala arbetet. Långsiktigt riskerar vi tilliten och tilltron till både polisen och rättsstaten om de brottsbekämpande myndigheterna inte finns där när brotten begås och när medborgarnas trygghet äventyras.

3. Strålsäkerhetsmyndigheten (2)

4. i Vilnius i Litauen (2)

5. alla elever ska ges samma möjligheter oavsett bakgrund (x)

6. Volodymyr Zelenskyj (2)

7. försvaret (x).

8. handlingen har skett utan uppsåt (2). Författaren Håkan Nesser frikänns från tre fall av grovt skattebrott. Även hans ekonomiska rådgivare och en tredje åtalad person frikänns i målet. Tingsrätten har bedömt att åklagaren inte har kunnat bevisa att de tre tilltalade har **agerat med uppsåt** varför tingsrätten frikänner dem. Nesser konstaterar att processen har hållit på i fem år. *Vi har vetat hela tiden att vi är oskyldiga, att allt detta beror på ett misstag som vår ekonomiska rådgivare gjorde*, säger Nesser. Nesser åtalades sommaren 2022 för tre fall av grovt skattebrott, sedan han inte redovisat utdelningar och intäkter från ett utlandsregistrerat bolag mellan 2013 och 2015. Håkan Nesser har förnekat brott och sagt att utdelningarna gjordes på inrådan av hans ekonomiske rådgivare. Denne åtalades samtidigt som Nesser för flera fall av medhjälp till grovt skattebrott. Åklagaren yrkade på två och ett halvt års fängelse för Håkan Nesser och tre års fängelse för rådgivaren. Ytterligare en person har stått åtalad för tre fall av grovt skattebrott i målet. Även denna person frikänns.

9. späckhuggare (x)

10. raps (1)